

УДК.658.5.

Вишовська О. – ст.гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИТРАТИ ВИРОБНИЦТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА КАТЕГОРІЯ І ЇХ РОЛЬ В СУЧАСНОМУ РИНКОВОМУ ПРОСТОРИ

Науковий керівник: асистент Малюта Людмила Ярославівна

Як відомо, основу життя і розвитку будь-якого суспільства складають матеріальні блага і послуги. Саме тому головною метою будь-якого виробництва є створення споживчих благ для задоволення потреб людей. Дослідження процесу виробництва на підприємствах у всіх його проявах, його закономірностей і тенденцій є ключовою проблемою економічної науки і практики. Чи не найважливішою складовою дослідження виробництва є його витрати, адже виробництво починається саме з витрат, а вже потім, як похідні від них, розглядаються питання організації, управління і одержання результатів діяльності підприємства.

Читаючи сучасну літературу економічного змісту і досі наводяться неоднозначні визначення поняття "витрати", і що закономірно, що при цьому часто відсутній акцент щодо їхнього змісту, класифікації і оцінки, що значно знижує глибину розуміння даної категорії. Саме тому слід уточнювати методологічні основи сутності економічного змісту і оцінки витрат на підприємстві. Так, більшість авторів характеризують і визначають цю категорію, як поточні витрати, конкретним вираженням яких є показник собівартості (грошова форма витрат на підготовку виробництва, виготовлення та збут продукції). Інші трактують "витрати" як вартість на придбання економічних ресурсів (введення факторів виробництва). Згідно бухгалтерської практики "витрати" – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу. Однак таке визначення має суто облікове призначення і лише опосередковано, через активи, показує їхній зв'язок з економічними ресурсами.

Аналізуючи приведені вище приклади, можна відмітити, що витрати потрібно розглядати з діалектичних позицій, адже вони є складною економічною категорією, яка поєднує в собі за змістом і процес формування необхідного обсягу економічних ресурсів на підприємстві, і процес їхнього використання. Тобто моментом утворення витрат є початок процесу формування економічних ресурсів і тільки після відповідного нагромадження починається процес їхнього використання, що є вже іншою і відносно самостійною формою відображення витрат.

Отож, кінцевою величиною формування економічних ресурсів підприємства є авансована вартість, яка являє собою грошове вираження застосованих ресурсів. Кінцевою величиною використання економічних ресурсів є перенесена вартість, яка є грошовим вираженням поточних витрат і відображенням в обліку.

Таким чином, виходячи з викладених вище позицій, "витрати" – це грошове вираження величини економічних ресурсів підприємства у застосованій і споживаній формах, необхідних для здійснення його виробничо-господарської діяльності і досягнення поставленої мети.

На мою думку, слід удосконалювати зміст та класифікацію витрат і об'єктивніше оцінювати таку важливу в економічному механізмі підприємства категорію, як "витрати". Адже, перш за все, вони характеризують і показують діалектичну єдність і трансформацію одного виду витрат в інший, і є методологічною та методичною базою до їх класифікації та оцінки.